

کم‌توجهی به بخش ویدئویی جشنواره فیلم فجر

در کشور ما سالانه آثار ویدئویی برای نمایش در تلویزیون یا شبکه ویدئویی تولید می‌شود که بعضا با مخاطبان فراوانی همراه است.

جام جم آنلاین: در کشور ما سالانه آثار ویدئویی برای نمایش در تلویزیون یا شبکه ویدئویی تولید می‌شود که بعضا با مخاطبان فراوانی همراه است.

پس از این‌که مدیران رسانه ملی توجه ویژه‌ای به تولید تله‌فیلم کردند و در طول این مدت آثار فراوانی در این بخش با هنرمندی جوانان علاقه‌مند و با انگیزه در سراسر کشور تولید شد امسال به صورت مستقل نیز آثار ویدئویی در جشنواره بین‌المللی فیلم فجر که مهم‌ترین جشنواره فیلم ایران محسوب می‌شود، مورد داوری قرار گرفت. آثار ارائه شده اغلب حاصل تلاش‌های شبانه‌روزی هنرمندان جوان و سرشار از انگیزه و عشق است که البته در این میان تولیدات چند تن از فیلمسازان صاحب‌نام نیز به چشم می‌خورد و این خود بر میزان اهمیت کار در این حوزه افزوده است.

این آثار با طیف متنوع موضوعات از منحصربه‌فرد تا تکراری، ساختارها و شیوه‌های بیانی متناسب و گاه نامتناسب در جشنواره حضور دارند که بنابر میزان شناخت و لمس نویسنده، کارگردان و دیگر عوامل، از آن خود بودن یا نبودن، وجود یا کمبود پشتوانه‌های تحقیقاتی، تحلیلی و فرهنگی لازم موفق یا ناموفق بودند. با مشاهده چند اثر از این آثار می‌توان دریافت که این هنرمندان مضامین بکر را با زبان ایجاز و زیبایی‌شناسی در فضایی درخور و تاثیرگذار عینیت داده بودند و در برخی موارد نیز شاهد سطحی‌نگری، تقلیدی بودن و تکراری بودن آثار نیز بودیم. باید این را هم اذعان کرد که در برخی از فیلم‌ها با دیدن فکر خوب می‌توان دریافت که در آینده‌ای نزدیک و سرمایه‌گذاری می‌توان آثار فاخر و ارزشمندی را با این پتانسیل در کشورمان مشاهده نمود. با توجه به مخاطبان تلویزیونی و اهمیت این موضوع در گفت‌وگویی با چند تن از کارگردانان تاثیر حضور فیلم‌های تلویزیونی را در جشنواره فجر از جهات مختلف مورد بررسی قرار دادیم.

بخش ویدئویی جشنواره رها شده است

مسعود تکاور، کارگردان فیلم [#171&عطر باغ نارنج»](#)؛ می‌گوید: حضور فیلم‌های تلویزیونی در جشنواره بسیار موثر است چرا که باعث ارتقای سطح کیفی کارگردان و عوامل مختلف فیلم می‌شود و در آینده تاثیر فراوانی در سینما خواهد داشت. این راه خوبی است که مدیران انتخاب کردند برای افرادی که در فیلمسازی حرفی برای گفتن دارند تا ساخته‌های خودشان را در معرض دید عموم به خصوص داوران و ارزیابان جشنواره قرار دهند.

وی می‌افزاید: معمولا در بخش ویدئویی کسانی حضور دارند که چند سالی بیشتر در عرصه فیلمسازی تجربه ندارند و معمولا تازه‌کار هستند به همین جهت به این بخش زیاد اهمیت داده نمی‌شود. شما در نظر بگیرید آثار ویدئویی که به جشنواره راه پیدا کردند تا چه اندازه تبلیغ می‌شوند. آیا برای این بخش به صورت مجزا پوستر، تیزر و آنونس با چه مقدار هزینه تولید می‌شود. بخش ویدئویی رها شده است و متأسفانه سال‌ها و سئانس‌هایی به این فیلم‌ها اختصاص داده شده که به نظر می‌رسد منصفانه نیست. حتی نشست‌های خبری در این بخش هم به صورت خوبی برگزار نمی‌شود و مسوولان باید برای سال‌های بعد تمهیدات بهتری را فراهم کنند.

تکاور می‌افزاید: البته بعضی از فیلم‌های این بخش در برج میلاد هم اکران گرفته‌اند، اما نمی‌دانم به چه شکلی این توفیق نصیب دوستانمان شده است. آیا انتخاب سالن و سئانس براساس سطح فیلم‌ها بوده یا براساس ارتباطاتی که شاید برخی از عوامل تولید فیلم داشته‌اند. اغلب تهیه‌کنندگان این بخش کمتر از فیلم‌های سینمایی هزینه نکرده‌اند و این آثار بر اساس سیاست‌های وزارت ارشاد و تلویزیون و حتی دور از گیشه بوده و با معیارهای خاصی تولید شده است. انتظارمان این است که حمایت‌های لازم از این بخش به صورت جدی‌تری صورت بگیرد.

وی می‌گوید: هر چقدر ارزیابی‌ها دقیق‌تر صورت گیرد، در ارتقای سطح کیفی آثار مؤثر خواهد بود. مهم این است که جایگاه درستی برای فیلم‌های ویدئویی تعریف شود و این دست آثار درست دیده شود. سال‌هاست که مخاطب و اهالی سینما عادت کرده‌اند که جشنواره فیلم فجر، به فیلم‌های سینمایی تولید شده اختصاص داشته باشد و شاید به همین دلیل، مخاطب رغبتی به دیدن آثار ویدئویی در جشنواره نشان نمی‌دهد، اما وقتی نگاه ویژه‌ای به فیلم‌های ویدئویی صورت گیرد و تبلیغات درستی انجام شود بالطبع مخاطب برای دیدن فیلم‌ها ترغیب می‌شود و به دیدن آثار می‌نشیند.

تکاور ادامه می‌دهد: به عقیده من بسیاری از کارگردانی که فیلم‌هایشان را با دوربین دیجیتال می‌سازند برای ساخت اثر زحمت می‌کشند و هیچ تفاوتی با آثار سینمایی ندارد. اکثر این آثار تفاوت‌شان تنها در استفاده از ابزار و دوربین دیجیتال است در حالی که ساختار فیلم کاملاً سینمایی است و فیلم به گونه‌ای ساخته شده که تماشاچی می‌تواند از آن به اندازه یک فیلم سینمایی لذت ببرد. امروزه آثار بسیاری در سینمای جهان با دوربین‌های دیجیتال ساخته می‌شود، زیرا این ابزار امکانات بیشتری در اختیار فیلمساز قرار می‌دهد از جمله خلق جلوه‌های بصری و... در واقع تنها برای ماندگار شدن آثار آنها را روی نگاتیو می‌کشند.

وی در پایان خاطر نشان می‌کند: اگر این آثار توانایی داشتند و بر اساس معیارهایی برای جشنواره انتخاب شده‌اند باید مورد حمایت قرار بگیرند.

تمهیدات ویژه برای معرفی آثار ویدئویی

بهر روز شعبی فیلم #171؛ میان ماندن و رفتن؛ را کارگردانی کرده است. وی با اشاره به این‌که قالب ویدئو در کشور ما جاافتاده است و در تمام نقاط کشور به این‌گونه فیلم‌ها اهمیت داده می‌شود، می‌گوید: حضور فیلم‌های تلویزیونی در جشنواره فجر باعث می‌شود نگاه عوامل از سطح کیفی بالاتری برخوردار باشد و خارج از تلویزیون سنجیده شوند به همین جهت همه عوامل تلاش می‌کنند تا بتوانند فیلم با محتوا و تکنیکی تولید کنند.

وی می‌افزاید: برای این‌که بخش ویدئویی جشنواره فجر مورد استقبال و توجه مخاطبان قرار بگیرد نیاز به زمان است چون معمولاً کسانی که به سینما و جشنواره فجر می‌آیند فیلم‌های سینمایی را انتخاب می‌کنند و بیشتر توجه‌شان به آثار سینمایی است. پس باید فیلم‌های باکیفیت و مخاطب‌پسندی تولید شود تا این بخش هم بتواند در جشنواره فجر مورد استقبال بیشتر مخاطبان و مسوولان قرار بگیرد. اگر در طول سال‌های آینده این‌گونه فیلم‌ها تولید شود قطعاً مردم و مسوولان به این بخش توجه خواهند کرد، اما اگر فیلم‌ها از سطح کیفی مطلوبی برخوردار نباشند نباید انتظار داشت مردم وقتشان را صرف دیدن این‌گونه آثار نمایشی کنند.

شعبی: یکی از عواملی که باعث می‌شود تولیدکنندگان فیلم‌های تلویزیونی در جشنواره حضور داشته باشند، ارزیابی آثارشان توسط کارشناسان سینما و مردم است، چون بر این عقیده هستند که این ارزیابی‌ها در کیفیت آثارشان بسیار موثر است شعبی یکی از تاثیرات حضور فیلم‌های تلویزیونی در جشنواره را ارزیابی آثار توسط کارشناسان سینما عنوان می‌کند و می‌افزاید: یکی از عواملی که باعث می‌شود تولیدکنندگان فیلم‌های تلویزیونی در جشنواره حضور داشته باشند ارزیابی آثارشان توسط کارشناسان سینما و مردم است چون بر این عقیده هستند که این ارزیابی‌ها در کیفیت آثارشان بسیار موثر است.

وی معتقد است: رسم بر این بوده که مردم به جشنواره بیایند و آثار سینمایی ببینند. ما نباید انتظار داشته باشیم که در سال‌های نخست مردم به آثار ویدئویی مانند آثار سینمایی نگاه کنند و برای دیدن آن زمان بگذارند. هنوز این فرهنگ در کشور ما جا نیفتاده و باید برای این اتفاق برنامه‌ریزی کرد اگر واقعا این بخش پویا و فعال باشد و آثار مطلوبی را به نمایش بگذارد می‌تواند در سال‌های آینده مخاطبان خوبی را نیز جذب کند.

کارگردان فیلم میان ماندن و رفتن ادامه می‌دهد: آثار سینمایی و ویدئویی در کشور ما 2 مقوله جدا از یکدیگر هستند و ما با 2 نوع بیننده مواجه هستیم، چون حتی کارگردانی این‌گونه آثار هم باهم متفاوتند اما باید تولیدکنندگان تلاش کنند تا آثار ویدئویی نیز در سطح بالایی قرار بگیرد.

وی بیان می‌کند: روشن است که هم تهیه‌کنندگان و هم کارگردانان این نوع آثار، دوست دارند که کارهایشان دیده شود، جایزه بگیرد و تحسین شود. در نتیجه، خود به خود کیفیت فیلم‌های ویدئویی و تلویزیونی به مرور زمان بهتر و بهتر خواهد شد. در نتیجه، باز هم تاکید می‌کنم که جشنواره فیلم فجر می‌تواند برای هنرمندان علاقه‌مند به تلویزیون و شبکه خانگی عرصه‌ای مناسب باشد.

شعبی در پایان خاطر نشان می‌کند: یکی از ابزارهای معرفی این بخش به مردم تبلیغات موثر است که باید با تمهیدات ویژه در سال‌های آینده برنامه‌ریزی شود تا به مرور زمان شاهد توجه بیشتر مردم و مسوولان به فیلم‌های ویدئویی در جشنواره فجر باشیم.

بخش ویدئویی جشنواره دیده نمی‌شود

احسان عبدی‌پور امسال با فیلم #171؛ همسنگار؛ در جشنواره شرکت کرده است. وی سال گذشته با فیلم افسانه 98 در بخش آثار ویدئویی جشنواره توانست عنوان بهترین فیلم را از آن خود کند. البته افسانه 98 در جشنواره‌های دیگری همچون جشنواره تولیدات صدا و سیما مراکز استان‌ها توانست همین عنوان را کسب نماید. عبدی‌پور نیز مانند دیگر کارگردانان معتقد است: به دلیل

این‌که آثار ویدئویی توسط کارشناسان مورد ارزیابی و نقد قرار می‌گیرد دارویی شفاف‌بخش برای تولیدکنندگان این‌گونه آثار به شمار می‌آید. تولیدکنندگان می‌دانند که مورد نقد قرار می‌گیرند و باید برای هر بخش از فیلم پاسخگو باشند به همین جهت تلاش می‌کنند تا اثر ماندگاری را تولید کنند.

وی می‌افزاید: جشنواره فجر متمرکز بر فیلم‌های سینمایی است و مردم برای دیدن فیلم‌های سینمایی در جشنواره حضور پیدا می‌کنند و رسانه‌ها همه توجهشان به این آثار است پس براحتی می‌توان نتیجه گرفت که بخش ویدئویی دیده نمی‌شود و سرمایه‌گذاری نیز صورت نمی‌گیرد.

عبدی‌پور با اشاره به این‌که آثار ارائه‌شده در بخش ویدئویی از کیفیت مطلوبی برخوردار هستند. می‌گوید: متأسفانه اگر افراد شاخص و سینماگران حرفه‌ای هم در این بخش حضور داشته باشند به اثرشان توجه نمی‌شود.

امیدوارم بخش ویدئویی هم مانند آثار دیگر، مورد توجه مسوولان جشنواره قرار بگیرد تا فیلمسازان با انگیزه بیشتری در جشنواره حضور داشته باشند.

وی ادامه می‌دهد: اصحاب جشنواره علاقه‌مند هستند آثار فراوانی در جشنواره حضور داشته باشند در حالی که به نظرم اگر این حضور هدفمند نباشد هیچ تاثیری در سینمای کشورمان نخواهد داشت.

در گفت‌وگو با کارگردانان بخش ویدئویی جشنواره به نظر می‌رسد برگزاری يك بخش مستقل برای آثار ویدئویی در جشنواره فیلم فجر فکر سازنده‌ای است که با خود نوعی اعتبار و ارزش به همراه می‌آورد و می‌تواند در ارتقای این‌گونه آثار تاثیرات مطلوبی داشته باشد، اما باید این کار به دور از برخی شتابزدگی‌های رایج و پشتوانه‌های تحلیلی بیشتری انجام شود تا رضایت‌مندی تولیدکنندگان و مخاطبان را فراهم کند. با برگزاری جشنواره در بخش آثار ویدئویی می‌توان نوعی جریان‌سازی در ارتقای سطح ذوق، سلیقه و فرهنگ تماشای مخاطبان بویژه در مورد تله‌فیلم‌ها ایجاد کرد که امیدواریم در سال‌های آینده برنامه‌ریزی هدفمند و حضور پررنگ فیلمسازان در این بخش را شاهد باشیم.

فرشید قره لی / جام جم